

BREXIT

Analýza dopadů odchodu Velké Británie z EU

Economics & Statistics

Únor 2019

Úvod

Prvním klíčovým datem je 23. červen 2016, kdy se konalo referendum o ukončení členství Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku v Evropské unii. Většina voličů (51,9 %) se vyslovila pro vystoupení. Referendum sice má pouze poradní význam z právního pohledu, nicméně následně o vystoupení z EU rozhodl také Parlament Spojeného království a EU byla doručena žádost o vystoupení podle článku 50 Lisabonské smlouvy.

Druhým důležitým datem je 29. březen 2017, kdy byl článek 50 aktivován. Na vyjednání podmínek odchodu z EU a

uspořádání vztahů mezi EU a Velkou Británií byla vymezena dvouletá lhůta.

Třetím zásadním okamžikem byl 15. leden 2019, kdy britský parlament hlasoval o smlouvě o vystoupení¹, kterou připravil a vyjednal s EU kabinet premiérky Theresy Mayové. Výsledek hlasování byl však negativní. Jedním z klíčových sporných bodů je vyřešení situace v Severním Irsku, resp. vztahy mezi Irskem, které je součástí EU a Severním Irskem, které bude mimo EU.

Zamítnutí smlouvy proces vystoupení zkomplikovalo, protože se blíží čtvrtý

důležitý moment. 29. března 2019 končí dvouletá lhůta pro dojednání dohody. Bez schválení dohody, nebo prodloužení této lhůty by došlo k nekoordinovanému ukončení členství v EU (tvrdý Brexit).

Ve hře je stále několik variant uspořádání ekonomických relací mezi Velkou Británií a EU, od spoléhání na pravidla Světové obchodní organizace až po setrvání v Evropském hospodářském prostoru s nulovými cly. Každá z variant bude mít různě rozsáhlé ekonomické dopady na Velkou Británii a ostatní země. Jak a koho Brexit zasáhne?

Analýza ekonomických dopadů

Základní ekonomické informace²

Velká Británie je v současnosti 5. největší ekonomikou světa měřeno objemem hrubého domácího produktu. Její podíl na globální ekonomice činí 2,3 %. V rámci EU patří Velké Británii druhá příčka za Německem a na hrubém domácím produktu EU 28 se britská ekonomika v roce 2015 podílela 15,2 %. Pro srovnání: podíl Velké Británie na celkové rozloze EU je 5,7 %, podíl na celkové populaci EU je 12,9 % a podíl na celkové zaměstnanosti v EU 13,6 %.

HDP na obyvatele dosahuje ve Velké Británii 106 % průměru EU. Cenová hladina činí 112 % průměru EU. Produktivita práce vyjádřená jako HDP v běžných cenách na hodinu práce dosahuje 51,9 eura (106 % průměru EU). Hodinové náklady práce činí 25,4 eura (110 % průměru EU). Jednotkové mzdové náklady (podíl mezd na přidané hodnotě) dosahují 58 % (průměr EU 56 %).

Struktuře britské ekonomiky dominují služby. Podíl služeb na celkové přidané hodnotě vytvořené ve Velké Británii dosahuje 80 %. Podíl průmyslu činí 13 %, podíl stavebního sektoru 6 % a na zemědělství zbývá 1 %.

Hlavními obchodními partnery Velké Británie jsou na straně vývozu USA (podíl na celkovém vývozu 13 %), Německo (11 %), Francie (7 %), Nizozemsko (6 %) a Irsko (6 %). V případě dovozu to jsou Německo (podíl na celkovém dovozu 14 %), USA (10 %), Čína (9 %), Nizozemsko (8 %) a Francie (5 %). Hlavním exportním zbožím britské ekonomiky jsou stroje a zařízení (podíl na vývozu 15 %), motorová vozidla (12 %), ropa a zemní plyn (8 %), vzácné kovy (7 %) a farmaceutické výrobky (7 %).

Relace ČR a Velké Británie

Pro českou ekonomiku je Velká Británie jedním z klíčových obchodních partnerů. Do Británie v roce 2017 směřovalo 4,9 %

z celkového objemu vývozu z Česka, což Británii řadí na 5. příčku mezi všemi exportními trhy českých firem. Dovoz z Británie do Česka se na celkovém dovozu podílel 2,3 %.

Hlavním vývozním artiklem z Česka do Velké Británie jsou osobní automobily, zařízení k automatickému zpracování dat, díly a příslušenství motorových vozidel, elektrické přístroje a telekomunikační zařízení. Z Velké Británie do Česka se dováží zejména osobní automobily, léčiva, čerpadla, díly ke kancelářským strojům a strojům k automatickému zpracování dat, díly a příslušenství motorových vozidel.

Obchodní bilance Česka vůči Velké Británii byla v roce 2017 v přebytku 102 mld. Kč. Bilance služeb mezi oběma zeměmi je také pozitivní pro Česko, přebytek v roce 2017 činil 10 mld. Kč. Saldo prvotních důchodů, kde jsou zachyceny například platby dividend, bylo

¹ Plný text návrhu smlouvy je k nahlédnutí zde <http://bit.ly/2RRPOaP>.

² Data za rok 2017.

pro Česko deficitní a to v objemu 19 mld. Kč. Celkem byla v roce 2017 bilance běžného účtu mezi Českem a Velkou Británií pozitivní, saldo dosáhlo 95 mld. Kč.

Důležitá je také investiční vazba obou zemí. Objem přímých zahraničních investic britských firem v Česku ke konci roku 2016 činil 92 mld. Kč, což představuje 2,9 % z celkového objemu přímých zahraničních investic v Česku. Objem českých investic ve Velké Británii je minimální.

4 scénáře odchodu z EU

V analýze ekonomických dopadů počítáme se čtyřmi variantami Brexitu. S těmito čtyřmi variantami pracuje analýza britské vlády z listopadu 2018³. Tento dokument obsahuje odhady vývoje pro čtyři hlavní scénáře růstu nákladů v obchodu Velké Británie s ostatními zeměmi po Brexitu. Výsledkem jsou odhady relativních rozdílů v dlouhodobé velikosti HDP britské ekonomiky pro všechny scénáře oproti situaci, kdy by Velká Británie EU neopustila.

No deal

V tomto scénáři by nedošlo k dohodě o vystoupení Velké Británie z EU. V obchodu mezi EU a Británií by začala platit obchodní cla EU pro země s nejvyššími výhodami. Netarifní náklady zahrnují celní administrativu, zdržení a výrazné zvýšení bariér v obchodu se zahraničím. Dopady jsou odhadnuty na základě průměrných netarifních nákladů mezi zeměmi, které obchodují v rámci nepreferenčního uspořádání mezi obchodními partnery podle pravidel

Světové obchodní organizace. Netarifní náklady by dosahovaly 6-15 % u zboží a 4-18 % u služeb.

Average FTA

V této situaci by Velká Británie dosáhla s EU dohody o volném obchodu s nulovými cly, ale nesla by průměrné netarifní náklady, které reflektují standardní dohody o volném obchodu. Tyto netarifní náklady by vycházely z ukončení členství Velké Británie v Celní unii, celní administrativy, regulačních bariér a dalších nákladů. Netarifní náklady by dosahovaly 5-11 % u zboží a 3-14 % u služeb.

EEA type

Velká Británie v tomto scénáři zůstává součástí EEA a společného trhu EU, ale přestane být součástí Celní unie. Tento scénář uvažuje nulová obchodní cla, ale zvýšení netarifních bariér (celní administrativy, pravidla původu a zpoždění). Netarifní náklady by dosahovaly 3-7 % u zboží a 1-3 % u služeb. V tomto scénáři by Británie musela automaticky přijímat veškerou legislativu EU, přispívat do rozpočtu EU a nadále zaručovat volný pohyb osob mezi Británií a zeměmi EU.

White paper

Tento scénář je postaven na dokumentu britské vlády stanovujícího podmínky odchodu Velké Británie z EU z července 2018⁴. Platila by nulová obchodní cla a minimální netarifní bariéry pro obchod se zbožím. Zvýšily by se ovšem náklady v obchodu se službami. Netarifní náklady by dosahovaly 0-1 % u zboží a 2-10 % u služeb.

Pro všechny scénáře, které dále analyzujeme, platí následující předpoklady o nastavení obchodu mezi Velkou Británií a zeměmi mimo EU. Po vystoupení Velké Británie z EU dojde u všech států s dohodou o volném obchodu s EU k udržení obchodních cel na nule. U států, které nejsou členy EU, ani s unií nemají dohodu o volném obchodu, se předpokládají cla odpovídající zemím s nejvyššími výhodami. Po vystoupení z unie ve všech scénářích zůstanou parametry migrace nezměněné a dále v rámci Velké Británie nedojde ke zvýšení regulační flexibility.⁵

V analýze ekonomických dopadů vycházíme z odhadů relativních změn přidané hodnoty ve vybraných odvětvích britské ekonomiky uvedených v dokumentu britské vlády (Tab. 1). Níže prezentovaná analýza reflektuje pouze předpokládané změny v nastavení mezinárodního obchodu mezi Velkou Británií, zeměmi EU a zbývajícími zeměmi světa. Odhady neobsahují potenciální vliv zvýšení regulační flexibility v rámci Velké Británie a případné dopady prostřednictvím změn v migraci.

Ekonomické dopady uvedených variant Brexitu byly vypočteny pomocí Input-Output (I-O) modelu na základě mezinárodních I-O tabulek z roku 2014, které zachycují dodavatelsko-odběratelské vztahy napříč 43 vybranými zeměmi (+ zbytek světa) a 56 odvětvími. Jde tedy o matici 2 464 x 2 464 ekonomických relací. Pro výpočet absolutních změn HDP byly použity poslední dostupné údaje o HDP za rok 2017.

Tab. 1: Dopad na úroveň přidané hodnoty ve vybraných odvětvích britské ekonomiky po 15 letech

	No deal	Average FTA	EEA type	White Paper
Zpracovatelský průmysl	-12 %	-8 %	-2 %	-0,1 %
Zemědělství a potravinářský průmysl	-11 %	-7 %	-3 %	-2 %
Služby	-8 %	-5 %	-1 %	-0,9 %
Finanční služby	-9 %	-7 %	-1 %	-0,8 %
Síťová odvětví	-4 %	-2 %	0 %	0,8 %

Zdroj: EU Exit: Long-term economic analysis, HM Government, November 2018.

³ [EU Exit: Long-term economic analysis](#)

⁴ [The future relationship between the United Kingdom and the European Union](#)

⁵ Změny v migraci a regulační flexibilitě jsou v rámci dokumentu Britské vlády analyzovány jako doplňkové faktory.

Brexit v globálním kontextu

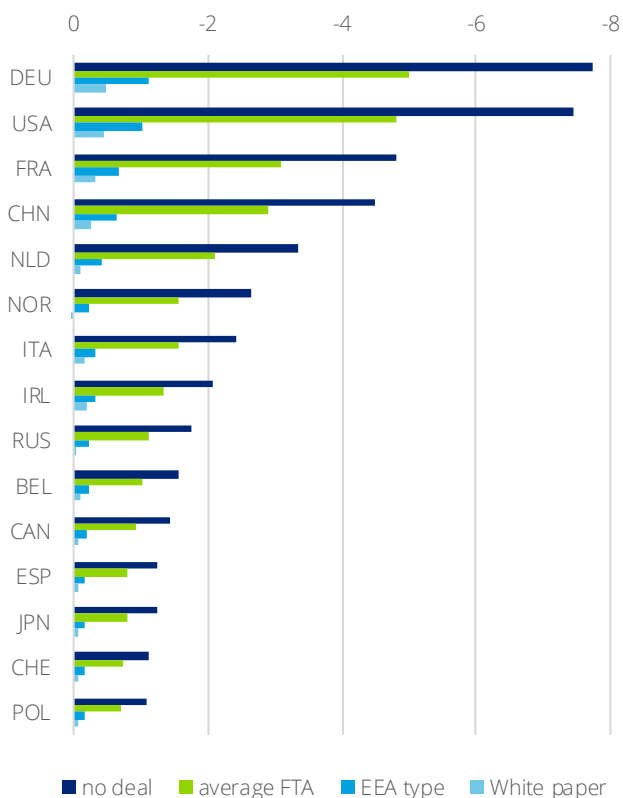
Z výsledků je patrné, že v absolutním měřítku ponese největší škody, kromě Británie samotné, Německo a USA. Německá ekonomika může přijít o 7,8

mld. USD ročně v případě „tvrdého“ Brexitu, USA o 7,5 mld. USD.

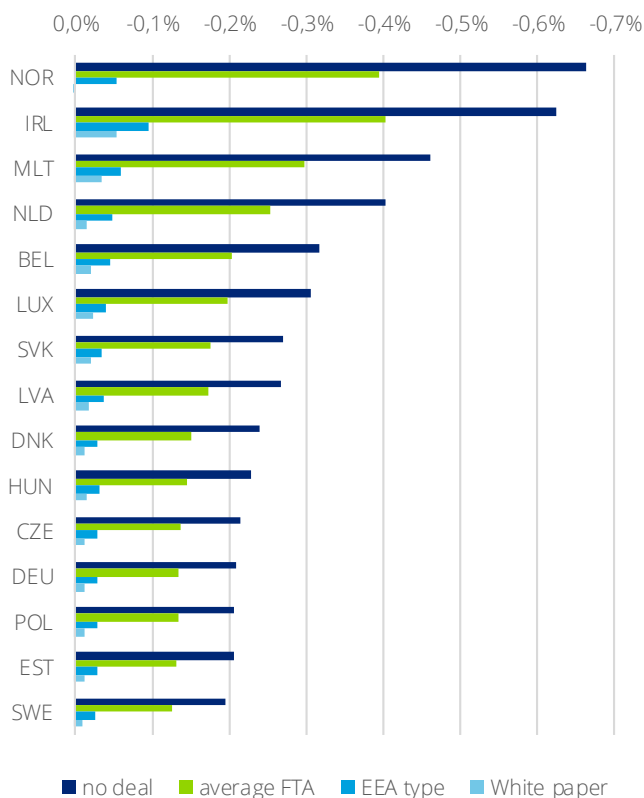
Relativně, vzhledem k velikosti vlastního HDP, pocítí dopady Brexitu nejvíce Norsko a Irsko. V dlouhodobém

horizontu by v nejhorší variantě Brexitu byl HDP obou zemí o více než 0,6 % nižší. V horních příčkách tohoto žebříčku jsou také země Beneluxu, střední Evropy a Pobaltí.

Graf 1: Absolutní dopad na HDP (mld. USD)

Graf 2: Relativní dopad na HDP (%)

Zdroj: Deloitte

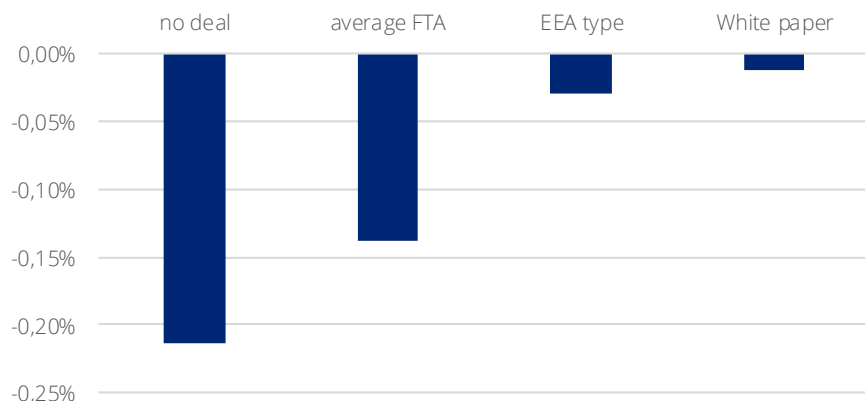
Dopady na českou ekonomiku

Modelové výsledky ukazují, že dopady na českou ekonomiku nejsou zanedbatelné. V nejhorší variantě, odchod bez dohody, by dlouhodobě Brexit snížil český HDP

zhruba o 0,2 %. V absolutním vyjádření jde o 10 mld. Kč přidané hodnoty. Docela vysoké ztráty (6 mld. Kč) by přinesla také varianta „průměrné“ obchodní dohody. Jen pro připomenutí, v potaz jsou brány

pouze dopady Brexitu prostřednictvím zahraničního obchodu, nikoli dopady přes investice, migraci či celkový sentiment.

Graf 3: Dopad Brexitu na HDP ČR (%)

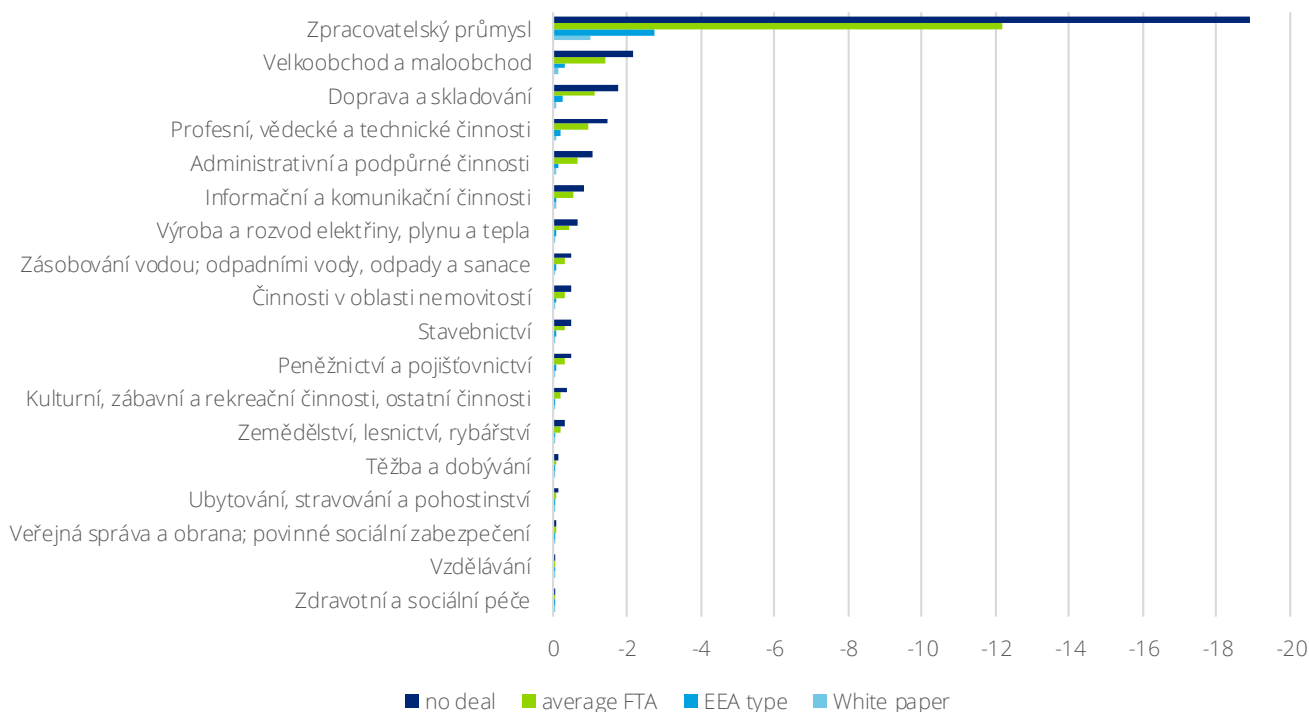
Zdroj: Deloitte

Nejvýraznější ztráty přinese Brexit firmám ve zpracovatelském průmyslu. Firmy v automobilovém průmyslu by Brexit mohl připravit ročně až o 4,4 mld. Kč tržeb v případě „tvrdého“ Brexitu. Velká část dopadu by postihla výrobce

dílů a příslušenství, kteří poskytují dodávky nejen českým automobilkám, ale ve velké míře také německým a dalším evropským automobilkám, které negativně zasáhne Brexit. Z dalších odvětví negativně ovlivní Brexit výrobu

počítačů a elektroniky, výrobu gumových výrobků a plastů, dopravu a skladování, produkci hutí a obchodní firmy. Detailní výsledky pro jednotlivá odvětví nabízí grafy 5 a 6 na následujících stranách.

Graf 4: Dopady Brexitu na ČR podle odvětví (roční tržby v mld. Kč)

Zdroj: Deloitte

Shrnutí

Proces odchodu Velké Británie z EU je komplikovaný a existuje značná nejistota, jak skončí. Ve hře je stále několik variant časového průběhu i konečné podoby nastavení vztahů mezi Velkou Británií, EU a dalšími zeměmi. Pro obě strany, Velkou Británii a EU, je jistě preferovanou variantou dohoda, která by minimalizovala negativní ekonomické dopady. Nicméně dvouletá lhůta pro dojednání dohody již brzy vyprší a bez prodloužení, které musí posvětit EU a její členské země, je šance na uzavření procesu velmi nízká. Otázkou je, zda se případně v dalších měsících podaří prolomit bariéry bránící uzavření dohody.

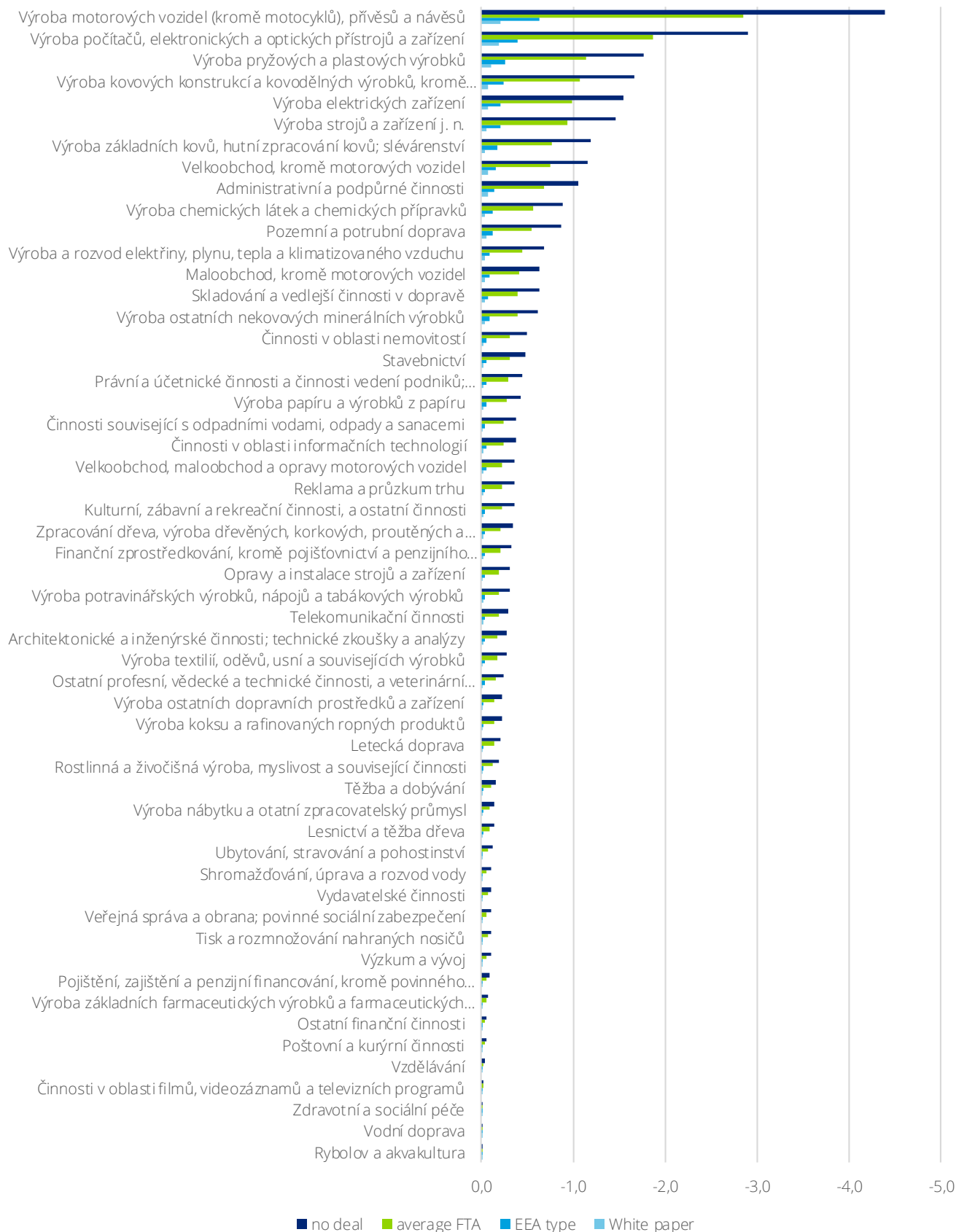
Jednotlivé varianty Brexitu s sebou nesou výrazně rozdílné ekonomické dopady. Samozřejmě nejhorší možností by byl odchod Velké Británie z EU bez dohody. Poměrně vysoké náklady na straně Velké Británie a jejích obchodních partnerů by přinesla také varianta „průměrné“ dohody o volném obchodu (average FTA).

Brexit postihne nejvýrazněji ekonomiky Německa a USA v absolutním měřítku, resp. Norska a Irska v relativním dopadu na HDP.

Česká ekonomika také pocítí Brexit. V nejhorší variantě by roční HDP klesl o

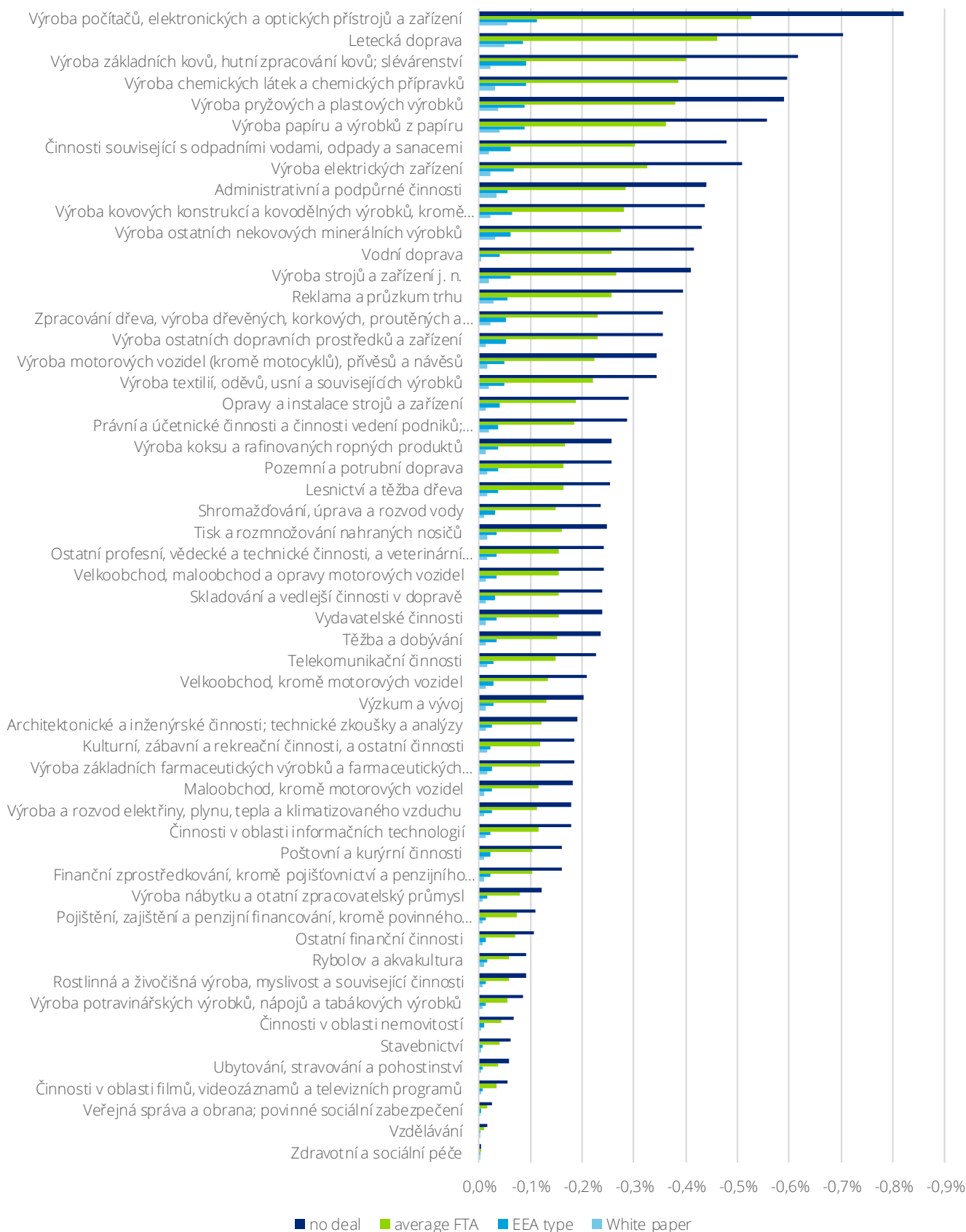
10 mld. Kč, resp. tržby českých firem o 30 mld. Kč. Z konkrétních odvětví ovlivní Brexit negativně zejména automobilový průmysl. Pokles tržeb by pocítily také firmy v ostatních odvětvích zpracovatelského průmyslu, obchodní firmy a letecké společnosti.

Graf 5: Dopad Brexitu na tržby jednotlivých odvětví (mld. Kč)

Zdroj: Deloitte

Graf 6: Dopad Brexitu na tržby jednotlivých odvětví (v %)

Zdroj: Deloitte

Autoři analýzy

David Marek
dmarek@deloittece.com
+420 606 656 599

Petr Němec
pnemec@deloittece.com
+420 605 277 240

Václav Franče
vfrance@deloittece.com
+420 608 233 624

Marcel Tkáčik
mtkacik@deloittece.com
+420 702 270 725

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou („DTTL“), síť jejich členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL a každá z jejich členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) služby klientům neposkytuje. Více informací o naší globální síti členských firem je uvedeno na adrese www.deloitte.com/cz/on/as.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, poradenství, právního a finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a související služby klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích má společnost Deloitte světové možnosti a poznatky a poskytuje svým klientům, mezi něž patří čtyři z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®, vysoce kvalitní služby v oblastech, ve kterých klienti řeší své nejkompexnější podnikatelské výzvy. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 245 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, kontaktujte nás prostřednictvím sociálních sítí Facebook, LinkedIn či Twitter.

Společnost Deloitte ve střední Evropě je regionální organizací subjektů sdružených ve společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, která je členskou firmou sdružení Deloitte Touche Tohmatsu Limited ve střední Evropě. Odborné služby poskytují dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, které jsou samostatnými a nezávislými právními subjekty. Dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited patří ve středoevropském regionu k předním firmám poskytujícím služby prostřednictvím více než 6 000 zaměstnanců ze 44 pracovišť v 18 zemích.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejich členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenese odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.

© 2019 Pro více informací kontaktujte Deloitte Česká republika.